СТАНОВИЩЕ

От проф. д.ф.н. Мария Грозева-Минкова
Департамент „Романистика и германистика" в Нов български университет
За дисертационния труд на

СИЛВИЯ ВАСИЛЕВА ВАСИЛЕВА

на тема: „*Текстолингвистични особености на публицистични текстове с икономическа тематика на немски език в сравнение с български*"
за присъждане на образователна и научна степен *доктор*
професионално направление 2.1. Филология, специалност „Германски езици"
(немски език)

Дисертационният труд, представен от докторанта Силвия Василева е в обем на 158 страници, таблици и приложение с резултата от анализа на разглежданите текстове. Организиран е в Увод и пет глави: 1 Текстът като обект на текстолингвистиката. Теоретични и методологически принципи, 2. Текстуалност и текстова типология, 3 Методи и модели за съпоставителен текстов анализ, 4. Обобщение и изводи на приликите и разликите, 5. Обобщение и изводи за практиката, Библиография, Списък на таблиците и таблици номера 9, 10 и 11. Приложенията са дадени отделно поради големия им обем.

Обект на изследването е съпоставката на публицистични текстове с икономическа тематика в немския и българския език, като *целта* е да се разкрият техните прилики и отлики в двата езика. Тук бих искала да посоча, че такова съпоставително изследване между немски и български се прави за пръв път. Задачите на работата са прецизно формулирани и тяхното изпълнение води към постигането на формулираната цел. Методът на работа е съпоставителен, като се прилагат и похвати от описателния - наблюдение, интерпретация, обяснение, както и статистически методи на обработка на езиковите данни. Изследването е базирано на достатъчно представителен корпус от публицистични текстове с икономическа тематика от специализираните рубрики на големи ежедневници, както и от специализирани печатни и електронни издания.

Силвия Василева разглежда основните направления в развитието на лингвистиката на текста, схващанията за текста и текстовата типология, като показва

задълбочено познаване на литературата в тази област и умение да подхожда критично към тях, посочвайки положителните им страни и техните недостатъци (ср. с. 16). Дисертантката приема едно по-разширено „интегративно“ разбиране за текста като елемент от дискурса, за да може по-точно и пълно да отчете всички негови особености както и факторите, които влияят върху неговото изграждане. Като най-важен критерий за тектуалността С. Василева приема кохерентността, която се реализира чрез различни връзки, механизми и езикови средства. Анализът на съществуващите текстови типологии и посочените техни недостатъци дават основание в изследването да се приеме за най-подходяща опиращата се на прагматиката функционално-комуникативно ориентирана класификация на Кл. Бринкер, чиито предимства при работа с публицистични текстове авторката убедително посочва (ср. с. 41). С. Василева отделя внимание на проблема за обхвата и йерархията на понятията текстови вид, тип, клас и образец, които се употребяват неоднозначно и твърде често синонимно. Тя подробно представя различните мнения, без обаче експлицитно да посочи, с кое от тях ще работи и какво съдържание ще влага в него. При текстовата типология е отделено място и на видовете текст в медиите, основните им характеристики и съществуващите за тях класификации. Тъй като работата изследва публицистични текстове с икономическа тематика, с основание е отделено място на специализирания език, термините и терминологизираната лексика, без обаче ясно да посочва кои определения и класификации се приемат в настоящото изследване. Характеристиката на видовете икономически текст води логично до извеждането на особеностите на публицистичния икономически текст, тяхната тематична ориентация и степен на специализираност като база за изследването си.

Трета глава „Методи и модели за текстови анализ“ представлява ядрото на работата на Силвия Василева. Най-напред са разгледани методите за съпоставителен анализ на равнище на темата, като е проследена връзката между разгръщане на темата и изграждането на кохерентността на текста. Следват методите за анализ на прагматично равнище с индикаторите за определяне на функцията на текста и на носителите на референтна връзка. За целите на своя анализ докторантката подробно описва моделите за текстови анализ на К. Бринкер, Булман/Фарнс и Флук, като илюстрира с езиков материал от своя корпус всеки един елемент от тях. Особено ценна е частта, в която чрез анализ на конкретни текстове се подлага на проверката адекватността на всеки един модел при анализ на публицистични текстове с икономическа тематика. По

модела на К. Бринкер са проследени: разгръщането на темата, функциите на текста и индикаторите за нея, темпорална и локална ориентация, основната форма на тематично разгръщане и езиковите средства за реализацията на посоченото.. По подобен начин е изпробван и моделът на Флук. В резултат от съпоставката на тези два модела С. Василева извлича онези елементи от тях, които ще използва в предложения от нея модел за анализ, който е принос на докторантката към описанието и анализа на разглеждания текстови вид.

Чрез анализа на два текста С. Василева показва приложението на своя модел. Текстовете от събрания корпус са анализирани прецизно по представения начин, но поради големия обем са дадени в приложенията. Резултатите от проведения анализ на всички текстове в корпуса са представени в обобщен вид в Четвърта глава. Богатият илюстративен материал от дават възможност да се видят приликите и отликите между двата съпоставяни езика.

В заключение бих искала да посоча, че С. Василева изпълнява поставените в уводната част цел и задачи и доказва хипотезата си, като показва добро познаване и владеене на апарата на съпоставителните изследвания.

Резултатите от проведения анализ са обобщени в последната част, като са посочени и възможностите за тяхното практическо приложение в специализираното обучение по немски език, както и в преводаческата практика.

В заключение бих искала да кажа, че Силвия Василева ни е предложила интересно изследване, направила е прецизен анализ на събрания текстови материал. Забележките, направени в хода на изложението, по никакъв начин не накърняват качеството на представения дисертационен труд.

Авторефератът отразява точно структурата на представената работа, поставените цели и задачи, метода на работа, подхода при анализ и получените резултати.

Посочените качества на изследването, прецизността на анализа и приносните моменти ми дават основание да оценя високо представения от ***СИЛВИЯ ВАСИЛЕВА ВАСИЛЕВА*** дисертационен труд и да препоръчам на уважаемото научно жури да й присъди научната и образователната степен „**ДОКТОР**" по специалност Германски езици (немски език) в професионално направление 2.1. Филология.

.....

проф. д.ф.н. Мария Грозева

София, 15.08.2015